

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН

ФАКУЛТЕТ „МЕДИЦИНСКИ КОЛЕЖ“ – ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

КАТЕДРА “МЕДИКО-ДИАГНОСТИЧНИ ДЕЙНОСТИ”

ТЕЗИСИ НА ПРАКТИЧЕСКО УПРАЖНЕНИЕ № 5

ЗА РЕДОВНО ЗАНЯТИЕ И САМОСТОЯТЕЛНА ДИСТАНЦИОННА ПОДГОТОВКА ПО

„УЧЕБНА КЛИНИЧНА ПРАКТИКА”

ЗА СТУДЕНТИ ОТ МУ – ПЛЕВЕН, РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ, СПЕЦИАЛНОСТ

„РЕНТГЕНОВ ЛАБОРАНТ”

**ТЕМА: „РАМЕНЕН ПОЯС – КЛЮЧИЦА, ЛОПАТКА, АКРОМИО-КЛАВИКУЛАРНА
СТАВА, РАМЕННА СТАВА”**

Гр. Плевен

2019 год.

**Учебна база – Отделение „Образна диагностика“
Тематична единица - седмица № 5**

**Тема: „Раменен пояс – ключица, лопатка, акромио-клавикуларна става,
раменна става ”**

I. Теоретична постановка на учебно-практическото занятие.

1. Запознаване с болния и документацията му (възраст, преценка на физическото и психическо състояние, диагноза, метод и методика на исканото изследване).
2. Проверява се фиша за рентгеново изследване, съдържащ следните данни: име, пол, дата на раждане – ЕГН, (ИЗ), диагноза и обект на изследване.
3. Получава се информирано съгласие от пациента за извършване на изследването. Има ли информация за бременност, ако пациентът е жена в репродуктивна възраст.
4. Изисквания за извършване на рентгенография в областта на раменния пояс:

За да се получи качествен рентгенов образ на обекта на изследване трябва да се спазват определени изисквания.

- Рентгенография се извършва винаги след предварителна подготовка на пациента. Той се приканва да свали от себе си всички чужди тела в областта на раменния пояс и шията.
- Използва се антидифузна бленда.
- Избира се фокусно разстояние 100-115 см.
- Апаратът се центрира.
- Избира се касета в зависимост от големината на обекта.
- Точно да се спазват позиционирането на пациента, входно място на централен лъч и поставяне на знак при всички проекции.
- Да се спазват условията за лъчезащита и да се блендира.

II. Стандартни проекции.

Стандартните проекции за рентгенографии в областта на раменния пояс са лицева за всички обекти и профилна за раменна става и лопатка.

1. Ключица

- Лицева проекция
 - размер касета – 18/24 за възрастен пациент, надлъжно в касетоносача;
 - пациентът е прав в положение РА, асиметрично към сниманата ключица; главата му е обърната в противоположна посока;
 - горен ръб на касетата – 2 см над кожната граница на рамото;
 - изходно място на централен лъч – в средата на ключицата;
 - команда - „не мърдайте и не дишайте“.

2. Лопатка

- Лицева проекция
 - размер касета – 24/30 за възрастен, надлъжно в касетоносача;
 - пациентът е прав в положение AP, завъртян до толкова, че рентгенографираната лопатка да бъде успоредна на филма; главата му е обърната в противоположна посока, а ръката към сниманата страна да е вдигната зад главата;
 - горен ръб на касетата – 2 см над кожната граница на рамото;
 - входно място на централен лъч – 2-3 см каудално и медиално от дъното на мишничната ямка;
 - команда - „не мърдайте и не дишайте“.
- Профилна проекция
 - размер касета – 24/30 за възрастен, надлъжно в касетоносача;
 - пациентът е прав в странично положение към сниманата страна, ръцете са отпуснати покрай тялото с усилена вътрешна ротация; тялото се извърта леко, така че сниманата лопатка да бъде перпендикулярна на статива;
 - горен ръб на касетата – 2 см над кожната граница на рамото;
 - входно място на централен лъч – средата на медиалния ръб на лопатката;
 - команда - „не мърдайте и не дишайте“.

3. Акромио-клавикларна става

- Лицева проекция
 - размер касета – 18/24 за възрастен, надлъжно в касетоносача;
 - пациентът е прав в положение AP;
 - горен ръб на касетата – 2 см над кожната граница на рамото;
 - входно място на централен лъч – в самата става;
 - команда - „не мърдайте и не дишайте“.

4. Раменна става

- Лицева проекция
 - размер касета – 18/24 за възрастен, надлъжно в касетоносача;
 - направете кранио-каудален наклон на централния лъч от 25° спрямо обекта;
 - пациентът е прав в положение AP, асиметрично и под ъгъл от 45° към сниманата става, ръката да бъде в супинация, главата да е завъртяна в противоположна посока;
 - горен ръб на касетата – 2-3 см над кожната граница на рамото;
 - входно място на централен лъч – в подмишничната ямка, в ставната междина;
 - команда - „не мърдайте и не дишайте“.
- Профилна проекция
 - размер касета – 18/24 за възрастен, надлъжно в касетоносача;
 - пациентът е прав в положение AP, ръката към сниманата става да е сложена зад тила;
 - горен ръб на касетата – 2-3 см над кожната граница на рамото;
 - входно място на централен лъч – в подмишничната ямка, в ставната междина;
 - команда - „не мърдайте и не дишайте“.

III. Варианти на центражна техника за раменен пояс

- Центражите могат да бъдат извършени по необходимост в легнало или в седнало положение на пациента на рентгенографската маса;
- Центражът за лицева проекция на раменна става може да се извърши с перпендикулярен централен лъч при спазване на всички други условия;
- При извършване на центраж за ключици/а на рентгенографската маса, пациентът може да бъде разположен в AP позиция по спешност;
- За симетрична снимка на ключици условията са:
 - размер касета – 15/40 за възрастен напречно в касетоносача;
 - фокусно разстояние – 150 см;
 - пациентът да е симетрично разположен в положение PA;
 - изходно място на централен лъч – югуларна ямка.
- Профилна рентгенография на лопатка в легнало положение извършваме с изпъване напред ръцете на пациента, всички други условия са същите.

Нарушаване на горепосочените изисквания - без антидифузна бленда, намалено фокусно разстояние и позициониране на пациента се допуска само при показания за НЕОТЛОЖНА ИЛИ СПЕШНА рентгенография – операционни зали, болнични отделения и др., при които пациентите са в общо тежко и увредено състояние.

IV. Критерий за качествен рентгенов образ

- Критерия за качествен рентгенов образ на кости е обектът на интерес да бъде изцяло и симетрично разположен в средата на филма с видима костна структура и околни меки тъкани;
- Критерия за качествен рентгенов образ на стави е ставата да бъде разположена изцяло и симетрично разположена в средата на филма без да бъде препокрита ставната междина, да бъдат обхванати части от изграждащите я кости и околните меки тъкани.

V. Практически задачи за самостоятелна работа.

1. Посочете най-честите грешки, които може да допусне рентгеновият лаборант при извършване на рентгенография на лопатка в лицева проекция.

.....
.....
.....

2. Опишете алгоритъма за стандартна рентгенография на раменна става в лицева проекция, в право положение на пациента.

.....
.....
.....
.....